

การดำเนินงาน ปัญหาและอนาคตของธุรกิจหลักทรัพย์ในประเทศไทย

นางศันสนีย์ เคมัยสมิทธิ

004980

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำถามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

ภาควิชาการบัญชี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522

THE OPERATION, PROBLEMS AND THE FUTURE
OF SECURITIES EXCHANGE IN THAILAND

Mrs. Sunsanee Temaismithi

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Accountancy

Department of Accountancy

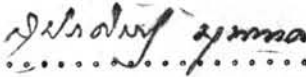
Graduate School

Chulalongkorn University

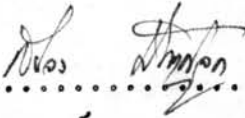
1979

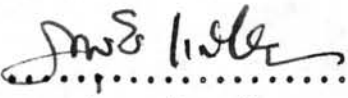
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงาน ปัญหา และอนาคตของธุรกิจหลักทรัพย์ในประเทศไทย
โดย นางศันสนีย์ เคมย์สมิทธิ
ภาควิชา การบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิวาวุช เทพหัสดิน ณ อยุธยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ สัจวง บุญญาคิลก)

..... กรรมการ
(อาจารย์ สุกรีชัย แก้วเจริญ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวาวุช เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงาน ปัญหา และอนาคตของธุรกิจหลักทรัพย์ในประเทศไทย

ชื่อ นางคันสปีย์ เหมย์สมิธิ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวาวุธ เทพหัสดิน ณ อยุธยา

ภาควิชา การบัญชี

ปีการศึกษา 2522

บทคัดย่อ

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้กำเนิดขึ้นจากราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 นับว่าเป็นก้าวหนึ่งของการพัฒนาตลาดทุนในประเทศไทย

บริษัทสมาชิกส่วนใหญ่ทำหน้าที่สองอย่างควบคู่กันไป คือเป็นตัวกลาง ซื้อขายหลักทรัพย์แทนประชาชนเป็นนายหน้า และซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อบริษัทเป็นตัวการ

จากข้อมูลในปี 2521 พบว่า อัตราส่วนของมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อเป็นนายหน้าต่อตัวการ เท่ากับ 88 ต่อ 12 โดยมีอัตราส่วนของบริษัทสมาชิกที่เป็นบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์ เท่ากับ 87 ต่อ 13 และอัตราส่วนของบริษัทสมาชิกที่เป็นบริษัทหลักทรัพย์ เท่ากับ 92 ต่อ 8

ข้อมูลชุดเดียวกันนี้ ค่าสหสัมพันธ์ของมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อเป็นตัวการกับดัชนีราคาหุ้นที่สโก และดัชนีราคาหุ้นมุกคูลย์ เท่ากับ 0.30 และ 0.26 ตามลำดับ ส่วนค่าสหสัมพันธ์ของมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ร่วมกับดัชนีราคาทั้งสอง เท่ากับ 0.34 และ 0.33 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า ค่าสหสัมพันธ์ของมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อเป็นตัวการมีค่าต่ำกว่า ทั้งนี้เพราะการลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทเงินทุนและบริษัทหลักทรัพย์ อยู่ภายใต้การควบคุมตามประกาศของกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย

จากงบดุลของบริษัทสมาชิกในปี 2520 อัตราส่วนเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่อ ส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัทสมาชิกที่เป็นบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์ เท่ากับ ร้อยละ 37.4 ส่วนบริษัทสมาชิกที่เป็นบริษัทหลักทรัพย์ เท่ากับ ร้อยละ 48.5 สำหรับอัตราส่วนเงินลงทุน ในหลักทรัพย์ต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทสมาชิกที่เป็นบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์ เท่ากับ ร้อยละ 2.4 ส่วนบริษัทสมาชิกที่เป็นบริษัทหลักทรัพย์ เท่ากับ ร้อยละ 4.5

ในปี พ.ศ. 2520-2521 การกั้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์ เป็นที่นิยมกันมาก ดัง ด้จากอัตราส่วนร้อยละของเงินกั้ยืมเพื่อซื้อหลักทรัพย์ ต่อกั้ยืมรวมของบริษัทเงินทุนในปี 2519 เท่ากับ 0.17 ปี 2520 เท่ากับ 9.85 และในเดือนมีนาคม 2521 เท่ากับ 10.85

ผลจากการศึกษาข้อมูลเหล่านี้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง ขยาย การดำเนินงานของบริษัทสมาชิกในค่านธุรกิจหลักทรัพย์

อนาคตของธุรกิจหลักทรัพย์มีแนวโน้มไปได้ไกล เพราะการพัฒนาตลาดทุนใน ประเทศไทย ยังอยู่ในระยะเริ่มต้น ซึ่งยังจะต้องมีการพัฒนา เพื่อให้คนไทยส่วนใหญ่เข้าใจ และสนับสนุนการลงทุนในหลักทรัพย์ อย่างไรก็ตาม บริษัทที่ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ โดยเฉพาะ บริษัทสมาชิก ควรจะปฏิบัติงานตลอดด้วยความซื่อสัตย์ มีจรรยาบรรณแห่งการประกอบ อาชีพ ย่อมเป็นส่วนหนึ่งที่จะส่งเสริมจรรโลงให้ธุรกิจหลักทรัพย์เจริญเติบโต ตรงตาม เป้าหมายของการพัฒนาตลาดทุนในประเทศไทย อันจะนำมาซึ่งความอยู่ดีกินดีของคนไทย ทั่วประเทศ

Thesis Title The Operation, Problems and the Future of
 Securities Exchange in Thailand

Name Mrs. Sunsanee Temaismithi

Thesis Advisor Assistant Professor Sivavudh Devahastin na
 Ayudhya, Ph.D.

Department Accountancy

Academic Year 1979

ABSTRACT

The Securities Exchange of Thailand (SET) originated from the Securities Exchange of Thailand Act: 1974 as a step in develop capital market.

Most of the member companies had played two roles in the SET : one as brokers, and another as dealers for their own portfolios.

This study, based on 1978 data, indicated that the ratio of the total value of securities transacted as brokers to the total value of securities transacted as dealers was 88 to 12. In detail, this ratio for the finance and securities companies was of 87 to 13 while the ratio for securities companies was 92 to 8.

Furthermore, the study found that the correlation coefficients between the total value of securities transacted as dealers and the Tisco index and Bookclub index were 0.30 and 0.26 respectively. In the case of the total transaction value and the indexes, the correlation coefficients were 0.34 and 0.33 respectively.

The 1977 member companies' balance sheets showed that securities investment as a percentage of stockholders' equity for the finance and securities member companies was 37.4 per cent and, for the securities companies, 48.5 per cent. And, securities investment as a percentage of total assets, for the finance and securities member companies was 2.4 per cent, for the securities companies 4.5 per cent.

In 1977-1978, Margin Trading were treated. This study showed the securities' debt as a percentage of total debt for finance companies were, in 1976 0.71 per cent, in 1977 9.85 per cent and in March 1978 10.85 per cent.

It is hoped that, the results from the study of these data are necessary for the improvement, development and expansion of the companies in securities business.

The securities business in Thailand has a promising future because the capital market is still in the early stage of development and open for support from the people. However, the securities companies, particularly the member companies, should treat their

customers with honesty, professionalism and morality. This will have the strong influence in improving the growth of the securities business according to the objectives in developing the capital market.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ ด้วยความช่วยเหลือ เอาใจใส่จากผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร. ศิวารุช เทพหัสติน ณ อยุธยา ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์
ผู้ตรวจวิทยานิพนธ์อีก 2 ท่าน คือ ศาสตราจารย์ สังวร บัญญาคิด อาจารย์ สุกรีัย
แก้วเจริญ ซึ่งได้ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อผู้เขียน

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้รับความช่วยเหลือ คำนวเคราะห์ คำแนะนำ กำลังใจ
จาก

รองศาสตราจารย์ วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปี 2521
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรัชัย ทิศาลบุตร	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศาสตราจารย์ เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คุณหญิง สวงวนชาติ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
คุณสุพจน์ กิตติสุวรรณ	อาจารย์ประจำคณะพาณิชยศาสตร์และการ
บัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
คุณโสภา กิตติธรรมกุล	อาจารย์ประจำคณะพาณิชยศาสตร์และการ
บัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
คุณวิชัย ทรรทรานนท์	ผู้ช่วยหัวหน้าส่วนกำกับและวิเคราะห์บริษัท
เงินทุนและหลักทรัพย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย
คุณพรณี อิศรพงศ์ไพศาล	ผู้ตรวจสอบผู้ช่วย หน่วยตรวจสอบการปริวรรต
ฝ่ายต่างประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย
คุณนิศัย จงดี	อดีตเจ้าหน้าที่ในธนาคารแห่งประเทศไทย
เจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงเทพ
คุณภัทริยา พรประสิทธิ์	ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบและกำกับบริษัท
สมาชิก ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
	รักษาการหัวหน้าส่วนวิเคราะห์
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

คุณพมณี สมบูรณ์ทรัพย์
คุณสุรียพันธ์ เบ็ญกาสิทธิ์

อาจารย์ วันพนิช คำรงค์ชัย

เจ้าหน้าที่ในกองทะเบียนธุรกิจ

ตลอดจนเจ้าหน้าที่ตามสถานที่ทำงานต่าง ๆ ที่ให้ความสะดวกแก่ผู้เขียนเมื่อไปติดต่อธุระ
รวมทั้งเพื่อนและญาติที่ให้ความช่วยเหลือ หายสุคนธาการกสิกรไทย จำกัด ที่ให้ทุนอุดหนุน
เพื่อการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนระลึกถึงไมตรีจิตของทุกท่าน และขอขอบพระคุณไว้
ณ โอกาสนี้ด้วย

เจ้าหน้าที่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
บรรพารักษ์ของสมาคมตลาดหลักทรัพย์แห่ง
ประเทศไทย

อาจารย์หัวหน้าแผนกมาตรฐานการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กระทรวงพาณิชย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
รายการตารางประกอบ	๕๑
บทที่	

1 บทนำ	1
2 ประวัติโดยสังเขปของธุรกิจหลักทรัพย์ในประเทศไทย	3
มูลเหตุพื้นฐานของธุรกิจหลักทรัพย์	3
วิวัฒนาการของตลาดหุ้นในประเทศไทย	5
ระยะเวลาก่อตั้งบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์กับบริษัทหลักทรัพย์	10
ความหมายของธุรกิจเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์	11
3 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	14
ความเป็นมาโดยสังเขปของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	14
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยคืออะไร	15
ความสำคัญของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	15
องค์ประกอบของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	16
บทบาทของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	17
คุณสมบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์	18

4	การดำเนินงานของธุรกิจหลักทรัพย์ในประเทศไทย	20
	การแสดงอัตราส่วนการดำเนินงานเพื่อเป็นนายหน้าและ	
	ตัวการ	23
	ความสัมพันธ์ของมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อบริษัทกับ	
	ดัชนีราคา	37
	อัตราส่วนเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและ	
	ต่อสินทรัพย์รวม	57
	การให้เงินกู้ยืมเพื่อซื้อหลักทรัพย์ของบริษัทเงินทุนและ	
	บริษัทหลักทรัพย์	65
5	ปัญหาและอนาคตของธุรกิจหลักทรัพย์	69
	ปัญหาและข้อสังเกต	69
	อนาคตของธุรกิจหลักทรัพย์	75
	บรรณานุกรม	78
	ภาคผนวก ก	81
	ภาคผนวก ข	96
	ภาคผนวก ค	139
	ภาคผนวก ง	150
	ภาคผนวก จ	155
	ภาคผนวก ฉ	235
	ประวัติผู้เขียน	256

รายการตารางประกอบ

ตาราง

หน้า

2 - 1	สถิติมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านตลาดหุ้นกรุงเทพ (2507 - 2516)	8
2 - 2	จำนวนบริษัทที่ได้รับอนุญาต ตั้งแต่ปี 2516 - 2520	11
3 - 1	แผนภูมิแสดงองค์ประกอบของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	16
4 - 1	แสดงผลสรุปอัตราส่วนของกลุ่มต่าง ๆ	35
4 - 2	แสดงผลสรุปอัตราส่วนของบริษัท เงินทุนและหลักทรัพย์กับ บริษัทหลักทรัพย์	36
4 - 3	แสดงค่าสัมมูลลักษณะที่ใช้ในการคำนวณ	40
4 - 4	แสดงค่าสัมมูลลักษณะที่ใช้ในการคำนวณ	44
5 - 5	แผนภูมิแสดงแนวโน้มที่สัมพันธ์กันของมูลค่าการซื้อขายหลัก ทรัพย์ร่วมกับดัชนีราคาหุ้นที่สโก	48
4 - 6	แผนภูมิแสดงแนวโน้มที่สัมพันธ์กันของมูลค่าการซื้อขายหลัก ทรัพย์ร่วมกับดัชนีราคาหุ้นบุคคลสัญ	50
4 - 7	แผนภูมิแสดงแนวโน้มที่สัมพันธ์กันของมูลค่าการซื้อขายหลัก ทรัพย์เพื่อบริษัทกับดัชนีราคาหุ้นที่สโก	52
4 - 8	แผนภูมิแสดงแนวโน้มที่สัมพันธ์กันของมูลค่าการซื้อขายหลัก ทรัพย์เพื่อบริษัทกับดัชนีราคาหุ้นบุคคลสัญ	54
4 - 9	แสดงอัตราส่วนของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่อส่วนของผู้ถือ หุ้นของบริษัท เงินทุนและหลักทรัพย์	59
4 - 10	แสดงอัตราส่วนของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่อส่วนของผู้ถือ หุ้นของบริษัทหลักทรัพย์	61

ตาราง

๓

หน้า

4 - 11	แสดงอัตราส่วนของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์	62
4 - 12	แสดงอัตราส่วนของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทหลักทรัพย์	64
4 - 13	การให้กู้ยืมของบริษัทที่ประกอบธุรกิจเงินทุน แยกตามลักษณะการให้กู้	67